

NARAVOSLOVJE IN TEHNIKA

Slovenija si za superračunalnik obeta maksimalni izplen sredstev

Ljubljana, 11. marca - Slovenski projekt je pri prijavi na evropskem razpisu za superračunalnik dosegel najboljši rezultat med vsem prijavljenimi, deležen pa je bil tudi številnih pohval. Projekt je vreden 150 milijonov evrov, polovico bo prispevala EU. Končna višina evropskega prispevka bo znana v prihodnjih tednih, Slovenija pa si obeta vsa predvidena sredstva.

Rezultat projekta na razpisu Slovenijo postavlja ob bok tehnološko najbolj naprednim državam, je danes v izjavi za javnost dejala ministrica za digitalno preobrazbo Ksenija Klampfer. "Slovenija je dosegla izjemen uspeh; ne le najvišjega števila točk, naš projekt je bil deležen tudi velikih pohval zaradi strokovno zelo kakovostno pripravljene vloge," je povedala.

Slovenska vloga je na razpisu prejela 82 točk od 100 možnih. Koliko so prejela druge prijaviteljice, po besedah ministrice iz Bruslja niso sporočili, so pa potrdili, da je bila slovenska vloga ocenjena kot najboljša. Evropska komisija bo rezultate razpisa predvidoma objavila do konca tedna.

Ocenjena vrednost projekta znaša do 150 milijonov evrov, pri čemer bo polovico prispevala EU. Končna višina sredstev bo predvidoma znana v naslednjih tednih, glede na veliko število točk pa si po besedah Klampfer na vladi obetajo, da bo Slovenija prejela vsa predvidena sredstva.

"Rezultat na razpisu je rezultat trdega dela, slovenskega znanja in vizije," je povedala ministrica Klampfer. Kot je dodala, je priprava vloge terjala veliko usklajevanj in med seboj uspešno povezala vse največje organizacije in strokovnjake na tem področju.

Projekt je sicer razdeljen na dve fazi. Prva faza zajema naročilo, dobavo in vzpostavitev delovanja strojne opreme in vzpostavitev tovarne umetne inteligence. Druga faza pa predvideva nadgradnjo strojne opreme s takrat najbolj sodobnimi grafičnimi procesorji in drugo napredno tehnologijo, dve leti po začetku delovanja superračunalnika in tovarne umetne inteligence. S tem se bo življenjska doba oziroma konkurenčnost superračunalnika podaljšala.

Od 75 milijonov evrov, ki jih bo za projekt predvidoma namenila Slovenija, bo 50 milijonov evrov šlo za prvo fazo, preostalih 25 milijonov evrov pa za drugo fazo, je dejala Klampfer in dodala, da so sredstva že predvidena v proračunu ministrstva.

Nov superračunalnik bo po besedah ministrice deloval kot osrednja platforma za napredne raziskave in aplikacije in bo podpiral tako gospodarske kot akademske partnerje. "V praksi to konkretno pomeni uporabo superračunalnika v primerih, kjer je potrebna ogromna računska moč za obdelavo kompleksnih podatkov ali simulacij, kot je na primer analiza meteoroloških podatkov, ki omogoča natančno vremensko napoved," je povedala.

Direktor Instituta informacijskih znanosti Maribor (Izum) Aleš Bošnjak je prepričan, da je k uspehu na razpisu botrovalo dejstvo, da je Slovenija leta 2021 kot prva izmed osmih prijaviteljev na takratnem razpisu vzpostavila superračunalnik.

Velik faktor pa so bile po njegovem mnenju tudi kompetence in sinergija projektnih partnerjev. Konzorcij organizacij so poleg inštituta Izum sestavljali še Institut Jožef Stefan, Akademska in raziskovalna mreža Slovenije (Arnes), Univerza v Mariboru, Univerza v Ljubljani, Univerza v Novi Gorici, Univerza na Primorskem, Fakulteta za informacijske študije v Novem mestu, Tehnološki park Ljubljana in Gospodarska zbornica Slovenije.

Novi superračunalnik bo od obstoječega superračunalnika močnejši za približno šestnajstkrat, pri tem pa bo v celoti prilagojen storitvam in rešitvam umetne inteligence. "To pomeni, da bomo praktično celotno falango aritmetičnih procesorjev nadomestili z grafičnimi, ki so za take izračune dosti bolj primerni," je pojasnil Bošnjak.

Upravljanje, vzdrževanje in administracijo novega superračunalnika bo izvajal Izum ob pomoči Arnesa in Instituta Jožef Stefan.

Novi superračunalnik se bo nahajal v Arnesovem podatkovnem centru na območju elektrarne Mariborski otok zaradi ugodnega zajema električne energije. Arnes je za ureditev podatkovnega centra februarja izbrala konzorcij družb NTR Inženiring, Advant in Energovat.

Kot je dejal Bošnjak, je bilo gradbeno dovoljenje izdano prejšnji teden, kar pomeni, da se bo lahko začela gradnja. Ta bo potekala po dveh tirih, en tir je ustvarjanje tovarne umetne inteligence, katere začetki se bodo izvajali na že obstoječi infrastrukturi superračunalnika Vega.

Drugi tir pa predstavlja vzpostavitev superračunalnika. Ta bo zajemal izbiro dobavitelja superračunalnika in njegovo namestitev.

<https://znanost.sta.si/3403411/slovenija-si-za-sup...>

3 / 3

Slovenija se je sicer novembra lani v prvem prijavnem roku na razpisu skupnega podjetja EuroHPC pridružila tudi konzorciju z raziskovalnimi centri iz Italije, Slovenije in Avstrije. Pri projektu superračunalnika, ki je načrtovan v Bologni in je medtem skupaj s še šestimi tovrstnimi projekti že prejel pozitiven odgovor na razpisu, Slovenija sodeluje s petimi milijoni evrov soudeležbe.

TOREK, 11. MAREC 2025 | 15:13